

Dosarul nr. 2r-120/22
2-20004632-01-2r-21022022

Prima instanță - (Judecătoria Chișinău, sediul Centru) V. Gîrleanu
Instanța de apel - (Curtea de Apel Chișinău) M. Anton, I. Secrieru, A. Panov

DECIZIE

2 martie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Dumitru Mardari
Mariana Pitic
Victor Burduh

examinând recursul declarat de avocatul Vitalie Popa în numele și interesele Raisei Gratii,

în cauza civilă cu valoare redusă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” împotriva Raisei Gratii cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată, împotriva încheierii din 28 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău,

c o n s t a t ă :

La 14 ianuarie 2020, SA „Apă-Canal Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Raisei Gratii cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 13 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, s-a admis cererea de chemare în judecată.

S-a încasat de la Raisa Gratii în beneficiul SA „Apă-Canal Chișinău”, datoria pentru perioada noiembrie 2015 - octombrie 2018 în mărime de 10 128,92 de lei și cheltuielile de judecată compuse din taxa de stat achitată la înaintarea acțiunii în mărime de 303,86 de lei, în total suma de 10 432,78 de lei.

La 21 octombrie 2020, acționând în numele și interesele Raisei Gratii, avocatul Vitalie Popa a declarat apel împotriva hotărârii din 13 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, solicitând repunerea în termen a cererii de apel, casarea hotărârii și remiterea cauzei spre rejudecare în prima instanță.

Prin încheierea din 28 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen.

S-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Vitalie Popa în numele și interesele Raisei Gratii, ca fiind depusă înafara termenului legal.

S-a încetat procedura în ordine de apel și s-a explicat că nu se mai admite de a se adresa cu o altă cerere de apel.

La 3 februarie 2022, avocatul Vitalie Popa în numele și interesele Raisei Gratii a declarat recurs împotriva încheierii din 28 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea integrală a încheierii și restituirea

spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea casată, în alt complet de judecată.

În motivarea recursului, reprezentantul recurentei a exprimat dezacordul cu încheierea contestată, invocând că este ilegală și pasibilă de a fi casată.

Astfel, avocatul Vitalie Popa a susținut că la materialele dosarului lipsește dovada că Raisa Gratii a fost înștiințată în mod legal despre litigiul. Aceasta nu a cunoscut despre examinarea cauzei intentate împotriva sa. Hotărârea primei instanțe a fost pronunțată la 13 iulie 2020, iar despre dosarul respectiv a aflat la 8 octombrie 2020, atunci când a verificat cardul bancar social și a depistat că acesta este blocat.

Astfel, reprezentantul recurentei consideră că principalul motiv care trebuie să determine instanța de judecată să admită repunerea în termen a cererii de apel, este că la materialele dosarului lipsește dovada legală că Raisa Gratii a fost înștiințată în mod legal despre litigiul intentat.

În context, a susținut că în lipsa unei înștiințării legale, Raisa Gratii nu a cunoscut despre litigiul, fapt ce a generat depunerea apelului cu încălcarea termenului prevăzut de lege, lipsa la materialele dosarului a unei înștiințări legale servind drept probă în justificarea omiterii termenului de apel.

Cu referire la aceasta, a remarcat că instanța nu a oferit nici un răspuns la argumentele apelantei, limitându-se doar la afirmația eronată că aceasta a primit la 6 februarie 2020 copia încheierii din 28 ianuarie 2020 și a cererii de chemare în judecată, teză ce nu este susținută prin probe, având în vedere că la materialele dosarului este prezent plicul sigilat.

Instanța de apel nu a oferit un răspuns la argumentul că pe avizul nr.DS2035999530AS (f.d.36), nu este aplicată semnătura Raisa Gratii. Inscripția nu corespunde cu semnătura recurentei, cu atât mai mult că plicul întors cu inscripția nereclamat este anexat la dosar, acesta nefiind recepționat, ceea ce denotă faptul că scrisoarea nu a fost recepționată de către destinatar, dar a fost restituită expeditorului.

La fel, a menționat că instanța de apel nu a dat nici o apreciere răspunsului ÎS „Poșta Moldovei” nr.P-1594/20 din 28 octombrie 2020, care a fost prezentat instanței de apel (f.d.60), ce confirmă că destinatarul Raisa Gratii nu a primit scrisoarea recomandată nr.DS2035999530AS, aceasta fiind returnată în adresa expeditorului.

Mai mult, conform certificatului poliției de frontieră, la data de 6 februarie 2020, Raisa Gratii nu se afla în țară.

Astfel, instanța de apel nu a dat nici o apreciere argumentului că recurenta la data indicată pe aviz, nu se afla pe teritoriul Republicii Moldova și nici nu putea fi vorba de recepționarea vreunei scrisori.

Or, potrivit răspunsului nr.35/7-4-5789 din 21 octombrie 2020 al Inspectoratului General al Poliției de Frontieră, prezentat instanței de apel (f.d.61), se adevărește că apelanta Raisa Gratii, în perioada 29 noiembrie 2019-6 martie 2020, nu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova, fapt ce confirmă că apelanta nu a recepționat nici o scrisoare.

Instanța de apel nu a luat în considerare nici faptul că în această perioadă apelanta a fost practic imobilizată la pat, deoarece a suferit o fractură a tibiei proximale, iar după efectuarea intervenției chirurgicale a căzut repetat, fiind imobilizată deja pentru o perioadă mai lungă, fapt confirmat prin Raportul medical/ortopedie și traumatologie a spitalului „Medpark”, prezentat instanței de apel (f.d.62).

În acest sens, avocatul Vitalie Popa consideră că repunerea în termenul de declarare a apelului, este unica cale de a respecta drepturile fundamentale garantate de Constituție ale Raisei Gratii.

În conformitate cu art. 425 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

La caz, Colegiul constată că recursul împotriva încheierii din 28 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău a fost declarat în termen, la 3 februarie 2022, având în vedere că încheierea a fost expediată participanților la proces pentru cunoștință la 26 ianuarie 2022, iar alte documente care să ateste recepționarea acesteia de către recurentă, la dosar lipsesc.

În conformitate cu art. 426 alin. (3) din Codul de procedură civilă, recursul împotriva încheierii se examinează în termen de 2 luni într-un complet din 3 judecători, pe baza copiei certificate sau electronice a dosarului, pe baza recursului și a referinței la recurs, fără examinarea admisibilității și fără participarea părților.

Conform art. 427 lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, soluționând prin decizie problema respectivă.

Verificând legalitatea încheierii atacate, în raport cu motivele recursului declarat, probele anexate la dosar și cadrul legal aplicabil speței, Colegiul consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis, din considerentele ce urmează.

După cum rezultă din actele dosarului, la 14 ianuarie 2020 SA „Apă-Canal Chișinău” a depus cerere de chemare în judecată împotriva Raisei Gratii cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată. (f.d.3-5)

La 13 iulie 2020 a fost pronunțată hotărârea pe cauza dată. (f.d.37)

La 21 octombrie 2020, pârâta Raisa Gratii, fiind reprezentată de avocatul Vitalie Popa, a contestat cu apel hotărârea primei instanțe, solicitând și repunerea în termen a cererii de apel. (f.d. 41-46)

La 13 noiembrie 2020, Vitalie Popa a depus cerere de apel suplimentară. (f.d.56-63)

Prin încheierea din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, cererea de apel a fost acceptată spre examinare, s-a comunicat părților dreptul de a depune referință și probe suplimentare până la data de 3 februarie 2021, inclusiv.

Totodată, s-a indicat că, cauza civilă va fi examinată în ședință publică, în limba de stat.

S-a numit ședința de examinare a apelului pentru data de 4 februarie 2021, ora 09:00, cu notificarea părților la proces. (f.d.65)

Prin scrisoarea expediată la 11 decembrie 2020, Curtea de Apel Chișinău a înștiințat participanții la proces că la 4 februarie 2021, ora 09:00 va avea loc examinarea apelului. (f.d.66)

Prin încheierea din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea înaintată de Gratii Raisa cu privire la repunerea în termen, fiind resituată cererea de apel depusă împotriva hotărârii din 13 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în temeiul art. 369 alin. (1) lit. b) din Codul de procedură civilă, cu încetarea procedurii în ordine de apel. (f.d.73-76)

Prin decizia din 23 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Raisa Gratii prin intermediul avocatului Vitalie Popa, s-a casat încheierea din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, la etapa primirii cererii de apel. (f.d.96-101)

La rejudecare, examinând chestiunea privind repunerea în termen a cererii de apel depusă de Raisa Gratii prin intermediul avocatului Vitalie Popa împotriva hotărârii din 13 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, prin încheierea din 28 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de repunere în termen, s-a restituit cererea de apel depusă de avocatul Vitalie Popa în numele și interesele Raisa Gratii, ca fiind depusă înafara termenului legal și s-a încetat procedura în ordine de apel și s-a explicat că nu se mai admite de a se adresa cu o altă cerere de apel.

Curtea de Apel Chișinău și-a întemeiat soluția în baza prevederilor art.116 alin. (4), art. 362 alin. (3), art. 369 alin. (1) lit. b) și art.374 alin. (4) lit. a) din Codul de procedură civilă, motivând că, Raisa Gratii a avut posibilitatea de a contesta hotărârea din 13 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru în termen, până la 12 august 2020, având în vedere că la 6 februarie 2020 a recepționat corespondența expedită de către instanța de fond, și a cunoscut despre derularea cauzei civile intentate împotriva ei, însă a depus cererea de apel abia la 21 octombrie 2020.

Colegiul instanței de apel a reținut că apelanta nu a prezentat careva probe admisibile și pertinente prin care să confirme că semnătura de pe avizul de recepție nu-i aparține, apreciind argumentele invocat drept neîntemeiate.

Examinând prezentul recurs declarat împotriva încheierii din 28 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră critica adusă în cererea de recurs justificată, iar soluția instanței de apel de a respinge cererea de repunere în termen și de a restitui de apelul, cu încetarea procedurii, pentru motivele reținute, una neîntemeiată și care urmează a fi apreciată ca o limitare a dreptului apelantei la un proces echitabil.

Sub acest aspect, Colegiul constată că anterior prin decizia din 23 iunie 2021 Curtea Supremă de Justiție a concluzionat că prima instanță, prin necomunicarea actelor de procedură, a încălcat drepturile procedurale ale recurente Raisa Gratii. Și anume, a reținut că scrisoarea din 28 ianuarie 2020 (f.d.33) a fost unica tentativă a primei instanțe de a înștiința pârâta despre litigiu.

Totodată, plicul expedit pârâtei este anexat la materialele dosarului (f.d.35) și are mențiunea „nereclamat”, cu același nr.DS2035999530AS, ce corespunde numărului de pe avizul de recepție (f.d.36).

Astfel, a remarcat că odată ce această trimitere poștală ar fi fost înmănată destinatarului, plicul nu s-ar regăsi la materialele cauzei, iar pe avizul de recepție ar fi fost aplicată ștampila oficiului poștal.

De asemenea, Colegiul a constatat că instanța de apel nu a dat apreciere probelor prezentate de către apelantă în vederea motivării omiterii termenului de contestare a hotărârii, și anume, scrisorii nr.P-1594/20 din 28 octombrie 2020 a ÎS „Poșta Moldovei” (f.d.60), potrivit căreia Raisa Gratii nu a recepționat plicul nr.DS2035999530AS, aceasta fiind returnat în adresa expeditorului și scrisoarea nr.35/7-4-5789 din 21 octombrie 2020 a Inspectoratului General al Poliției de Frontieră (f.d.61), potrivit căreia Raisa Gratii nu s-a aflat pe teritoriul Republicii Moldova în perioada 29 noiembrie 2019 – 6 martie 2020.

A conchis că instanța de apel nu a examinat probele descrise supra, nu s-a expus asupra lor, făcând o concluzie abstractă asupra faptului că recurenta a fost înștiințată despre examinarea litigiului și nu a demonstrat imposibilitatea contestării hotărârii în termen.

Distinct de cele menționate, instanța de recurs a opinat că în rezultatul emiterii încheierii din 19 noiembrie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care cererea de apel

a fost acceptată spre examinare, fiind stabilită ședință de examinare a apelului pentru 4 februarie 2021, apelanta a avut siguranța și certitudinea că cererea sa de apel este primită în procedură, indicându-i-se faptul că apelul va fi examinat în ședință publică.

În consecință, prin decizia din 23 iunie 2021 Curtea Supremă de Justiție, a casat integral încheierea din 4 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău și a restituit cauza la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, de la etapa primirii cererii de apel.

Însă, la rejudecare, instanța de apel a trecut în mod superficial asupra constatărilor reținute anterior de Curtea Supremă de Justiție în decizia din 23 iunie 2021, ignorându-le.

Colegiul instanței de apel a evitat să examineze temeinicia cererii de repunere în termenul de atac în raport cu constatările instanței ierarhic superioare, limitându-se arbitrar la concluzia că Raisa Gratii nu a prezentat nici un argument ce ar justifica temeinicia omiterii termenului de atac.

În acest context, Colegiul conchide că concluzia instanței de apel, expusă în încheierea recurată, este în contradicție cu circumstanțele stabilite prin decizia din 23 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție, fapt ce indică la netemeinicia acesteia și temeinicia recursului depus de avocatul Vitalie Popa în interesele Raisei Gratii.

Colegiul reține că argumentele cu privire la procedura de citare au fost indicate în cererea de apel, în special în susținerea cerinței de repunere în termenul de atac al hotărârii primei instanțe, pe care instanța de apel urma să le verifice și să le supună unei analize în actul judecătoresc emis.

Însă, la examinarea cererii de repunere în termen al apelului, instanța s-a limitat doar la constatarea că procedura de citare legală a fost îndeplinită corect.

Contrar constatărilor generaliste ale instanței de apel, instanța de recurs atestă cu certitudine că la cazul din speță, procedura de citare a pârâtei Raisa Gratii a fost una defectuoasă și a eșuat, concluzie reținută anterior și prin decizia din 23 iunie 2021 a Curții Supreme de Justiție.

Respectiv, în circumstanțele date, Colegiul ajunge la concluzia că, necomunicarea în modul corespunzător de către instanța de fond a actelor de procedură pârâtei/recurente a adus la încălcarea principiului echității procedurii civile și a îngreunat în mod inacceptabil dreptul acesteia la un proces echitabil.

În acest sens CtEDO a admis faptul că instituirea unor termene pentru sesizarea instanței este o cale de realizarea a unei bune administrări a justiției, cu condiția ca impunerea acestora să nu lezeze dreptul de acces la justiție în substanța sa.

De aceea, Curtea a constatat că impunerea unui termen de recurs care să curgă de la data pronunțării hotărârii, pe care părțile nu o cunosc întotdeauna, și de la data depunerii hotărârii la greșita instanței care a pronunțat-o este dovada unui formalism excesiv care conduce la anularea, în substanță, a posibilității de a sesiza o instanță.

Așadar, concluzionând cele expuse, Colegiul apreciază ca fiind întemeiate raționamentele din recurs că la materialele dosarului lipsește dovada că pârâta Raisa Gratii a fost înștiințată în mod legal despre litigiu, iar lipsa acesteia servește drept motiv în justificarea omiterii termenului de apel.

Conform art. 116 alin. (1) din Codul de procedură civilă, persoanele care, din motive întemeiate, au omis termenul de îndeplinire a unui act de procedură, pot fi repuse de către instanță în acest termen.

În raport cu circumstanțele analizate, Colegiul deduce că instanța de apel cu referire la principiul securității raporturilor juridice, a neglijat prevederile art. 116 din

Codul de procedură civilă, fapt care nu poate fi admis din perspectiva unui proces echitabil, or, la caz, s-a elucidat că termenul de depunere a apelului a fost omis din circumstanțe care nu pot fi imputate apelantei/recurenteii, iar actele și lucrările dosarului, sunt probe care dovedesc că aceasta a fost în imposibilitate obiectivă de a depune cererea de apel în termen.

Este important de reținut că la dosar este anexată dovada de achitare a taxei de stat (f.d.46, 63), cererea de apel și cererea de apel suplimentară (f.d.42-44, 56-59) și mandatul avocațial ce confirmă împuternicirile acordate de Raisa Gratii avocatului Vitalie Popa (f.d.41).

Din considerentele menționate, având în vedere că cererea de apel a fost depusă cu respectarea prevederilor art. 364 din Codul de procedură civilă, Colegiul ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de reprezentantul Raisa Gratii, avocatul Vitalie Popa, a casa încheierea din 28 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a admite cererea de repunere a apelului în termen și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru examinarea cererii de apel în fond, în același complet de judecată.

În conformitate cu art. 427 alin. (1) lit. c), art. 428 din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de avocatul Vitalie Popa în numele și interesele Raisa Gratii.

Se casează integral încheierea din 28 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă cu valoare redusă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Apă-Canal Chișinău” împotriva Raisa Gratii cu privire la încasarea datoriei și compensarea cheltuielilor de judecată.

Se admite cererea Raisa Gratii cu privire la repunerea în termen a apelului.

Se repune în termen cererea de apel depusă de avocatul Vitalie Popa în numele și interesele Raisa Gratii împotriva hotărârii din 13 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Cauza civilă se trimite la Curtea de Apel Chișinău, în același complet de judecată, pentru examinarea în fond a cererii de apel depuse de avocatul Vitalie Popa în numele și interesele Raisa Gratii împotriva hotărârii din 13 iulie 2020 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Dumitru Mardari

Judecătorii

Mariana Pitic

Victor Burduh